

KUNST

Foto: Jan van Teeffelen

Stéphane Belzère, Sans titre / Zonder titel (serie Grands Bocaux / Grote Bokalen) 2003, vinyl- en acrylverf op doek, 250 x 80 cm

Stéphane Belzère heeft jarenlang het Muséum d'histoire naturelle in Parijs bezocht om er de opgezette preparaten te schilderen. Hoewel hij daarbij zeer nauwkeurig en met een grote precisie tewerk gaat, doorbreekt hij het anatomisch discours. Wat hij ons aan preparaten laat zien, strookt niet langer met de realiteit en brengt een vervreemding teweeg. Dit heeft niet zozeer te maken met het feit dat het hier dierlijke organen betreft. Het schilderkunstig kleurenspeel en een lichtwerking die als het ware van de organen uitgaat, geven een bijzondere uitstraling aan de preparaten, ze worden echt 'week'. Maar het ontzettend uitvergroten – ieder afzonderlijk orgaan groter dan onszelf – werkt overweldigend.

Een en ander wordt extra in de hand gewerkt door het feit dat de organen zo geschilderd zijn dat iedere ervaring van glas tussen het preparaat en de kijker wegvalt. Waar deze scheiding de confrontatie tempert, raakt het orgaan thans uit zijn geconserveerde context gelicht, ja er als het ware uit verlost en het verlevendigt: het gaat over van opgesloten zijn naar een toestand van bevrijding, daarbij niet alleen het hele doek in beslag nemend, maar ook de ruimte er omheen.

Bij nader toezien valt evenwel onder- en bovenaan het doek, de ronding van de bokaal te onderkennen, maar het reflexieve moment dit te constateren, mag niet meer baten: het orgaan heeft zijn autonomie verworven, en eerder dan dat wij het orgaan bekijken, lijkt het orgaan ons in beslag te nemen. Het studieuze gaat over in fascinatie maar botst tegen het bizarre aan; herkenbaarheid legt het af tegen de overweldiging; het statische wordt zwevend en het tactiele doet zacht, meegevend aan; de gaafheid van de vorm en de subtiliteit van de kleuren stevent af op een verleidelijkheid waarvoor we tegelijk terugschrikken. De toeschouwer verlaat de vleselijke wereld om in de schilderkunstige te worden meegenomen.

Daan Van Speybroeck